

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Az Alföld Turista Egyesület Mezőberény 1983-ban alakult a Mezőberényi SE színeiben, első ilyen jellegű szerveződésként Mezőberényben. Tevékenységét 1991-től a Mezőberényi SDSE Természetjáró Szakosztályaként folytatta. 2002. február 7-étől Alföld Turista Egyesület Mezőberény néven önálló jogi személyiségű, közhasznú szervezetként dolgozik tovább. Az egyesület munkáját hét főből álló vezetőség irányítja, a túrákat kilenc fő vizsgázott túravezető, valamint tíz fő több éves tapasztalattal rendelkező, vizsga nélküli gyalogos és kerékpáros túravezető vezeti.

Elnök: Földes Péter, elnökhelyettes: Véha Béla, elnökségi tagok: Balogh Mihályné, Lestyán Jánosné, Machata Béla, Pusztai László, Zolnai Györgyné.

Az egyesület által szervezett túrák

***Petőfi Emléktúra**

Mezőberény a Petőfi emlékhelyek sorába tartozik. Nagy költőnk több módon is kötődött Mezőberényhez. Három ízben is járt itt, barátja, diáktársa Orlai Petrics Soma, illetve a Petrics család vendégeként. Itt írta utolsó versét is és innen indult el hosszú vívódás után végzetes útjára.

Ez a minden mezőberényi által büszkén vállalt szellemi örökség már a megalakulás évében arra inspirálta az egyesületet, hogy a költő és az 1848-as szabadságharc emléke előtt tisztelegve emléktúrát indítson. Több mint harminc éve, minden március 15-én gyalogtúrát szervez a Körös parton felállított emlékoszlophoz. A 17 km-es gyalogtúrán, amely előbb helyi, majd országos elismertséget vívott ki, az utóbbi időkben alkalmanként több százan vesznek részt.

*1999-ben volt 150 éve, hogy Petőfi Sándor innen Mezőberényből indult - utolsó útjára - Bem tábornok keresésére Erdélybe. Az évforduló adta kivételes lehetőséget kihasználva 680 km-es kerékpártúrát tehettek az arra vállalkozók a Segesvár melletti Fehéregyházára, hogy ott az évfordulós ünnepségen részt vegyenek.

***KÖRÖS teljesítménytúrák**

Az 1986-ban elsőként indított Körös 50 alföldi teljesítménytúra célja az általánosan megfogalmazott elvárásokon túl, az állóképesség felmérése, növelése, az alföldi túrázás népszerűsítése, városunk és a Körösök vidéke természeti szépségeinek bemutatása. El kívánta érni, hogy a sportág kedvelői, alternatívaként az örvendetesen szaporodó hegyi túrák mellett lakóhelyük közelében is lehetőséget találjanak kedvenc időtöltésük gyakorlásához. A gyalogtúrák a Körös-Várad László Emlék-Teljesítménytúra elnevezéseket kapták, 2014-ben rendezik meg a XXIX. 50 km-es, XXV. 30 km-es, XVIII. 20 km-es és a III. 10 km-es alföldi gyalogos teljesítménytúrát.

Az eddig megrendezett KÖRÖS túrákon összesen több mint 5000-en vettek részt többnyire eredményesen.

2001-től a kerékpározást kedvelők igényének eleget téve 100 km-es, 2002-től 70 km-es országúti kerékpáros teljesítménytúrák is szerveződnek az egyesület jóvoltából.

2004-től az egyesület évről évre túrázási lehetőséget biztosít januárban is, ekkor kerül megrendezésre a Téli Körös elnevezésű gyalogtúra, mely először 30 km-es távon, 2008-tól pedig 20 km-es távon is teljesíthető.

*1100 Év Emlékei Békésben

Már 1995-ben felvetődött az egyesület részéről egy az 1100 éves évforduló megünneplését célzó program ötlete. A Millecentenárium alkalmából kiírt jelvénytulajdonos túramozgalmával a cél ráirányítani a figyelmet szűkebb hazánk jelentősebb, vagy kevésbé ismert történelmi eseményeire - legendáira, helyszíneire, megmaradt építészeti emlékeire, valamint az ezeket bemutató igen gazdag múzeumi rendezvényekre, helytörténeti ismeretterjesztő munkákra. A gyalogosan, kerékpárral és egyéb módon is teljesíthető túrákhoz kapcsolódott egy programfüzet elkészítése és kísérő rendezvényként egy azonos című rajzpályázat kiírása.

A program nyitórendezvénye 1996. május elsején egy kerékpártúra volt a Vésztő-Mágori Történelmi Emlékhelyre. A túramozgalom azóta, a jubileumi év elteltével is folytatódik.

*Két keréken Békésben

A testedzést és szellemi feltöltődést egyaránt kínáló kerékpáros jelvénytulajdonos körtúra 1994-ben indult újra azon fiatalok és kevésbé fiatalok, iskolák, családok, egyének számára, akik rendszeresen, vagy nem rendszeresen, de szívesen ülnek nyeregbe, rendelkeznek ugyan túrázásra alkalmas kerékpárral, de úgy érzik ezek nincsenek igazán kihasználva és éreznek némi készletlenést, hogy magukat kipróbálják. Szívesen mozdulnak ki a négy fal közül, a tévé előtt és töltenek néhány éjszakát akár sátorban is. Meg akarják ismerni megyénk nevezetességeit, természeti szépségeit. A körtúra a megye jelentősebb látnivalóit érintő útvonalon halad. A körtúra Póstelek-Békéscsaba-Szabadkígyós-Gyula-Mezőhegyes-Orosháza-Szarvas-Mezőberény-Gyomaendrőd-Dévaványa-Ecsegfalva-Füzesgyarmak-Szeghalom-Vésztő-Geszt-Sarkad-Doboz-Békés-Póstelek útvonalán halad, érintve a megye jelentősebb látnivalóit.

*Körös-vidék teljesítménytúrázója

2013-as túramozgalom. A Körös vidék teljesítménytúrázója cím eléréséhez az egyesület füzetében felsorolt teljesítménytúra-rendezvények közül három szervezet -Alföld Turista Egyesület, Mezőberény Körösök völgye Turista Egyesület, Rockenbauer Pál Természetbarát Kör- által rendezett, legalább három (egyesületenként 1-1) teljesítménytúra bármely résztávjának teljesítését kell igazolni, a túra távjának megfelelő igazoló-négyzetbe tett bélyegzőnyomattal, mely a túra bélyegzőjével kell, hogy történjen.

A mozgalom ATE által szervezett túrái: Téli Körös, Wenckheim nyomában, Három Város túrák, Körös teljesítménytúrák, Mályvád teljesítménytúrák, Sárrét teljesítménytúrák.

Az Alföld Turista Egyesület Mezőberény 1983-tól 2012-ig tartó időszakának eredményei
(A 2013-as év adatai még feldolgozás alatt.)

Az MTSZ (Magyar Természetbarát Szövetség) minősítési szabályzata szerint természetjáró minősítést az kaphat, aki mind a teljesítés időszaka alatt, mind a minősítés időpontjában érvényes Magyar Természetbarát Szövetség igazolvánnyal rendelkezik és a teljesítést egyéni túranaplóval dokumentálja. Minden fokozat csak a megelőző fokozat megszerzése után teljesíthető.

Az egyes fokozatok teljesítésének feltételei:

Bronzjelvényes természetjáró:	Legfeljebb 1 éven belül 500 pont teljesítése.
Ezüstjelvényes természetjáró:	Legfeljebb további 1 éven belül újabb 800 pont teljesítése.
Aranyjelvényes természetjáró:	Legfeljebb további két éven belül újabb 2300 pont teljesítése, szakág keretében kell
Érdemes természetjáró:	Legfeljebb további 3 éven belül újabb 4000 pont teljesítése, melyből 1000 pontot túramozgalom vagy más szakág keretében kell igazoltan teljesíteni.
Kiváló természetjáró:	Időhatár nélkül újabb 15000 pont teljesítése egyéb feltételek nélkül.

Az MTSZ minősítési szabályzata szerint az Alföld Turista Egyesület tagjai közül:

Bronzjelvényes természetjáró jelvénnel:	102 fő
Ezüstjelvényes természetjáró jelvénnel:	78 fő
Aranyjelvényes természetjáró fokozattal:	45 fő
Érdemes természetjáró fokozattal:	11 fő
Kiváló természetjáró fokozattal:	13 fő rendelkezik.

A VTSZ (Vasutas Természetjárók Szövetsége) minősítési szabályzata szerint az a személy minősíthető, aki a tárgyévre érvényes VTSZ tagsági igazolvánnyal rendelkezik. A teljesítményt a túranaplóval kell igazolni.

A minősítés tárgyévre vonatkozik:

1000 és 1999 pont között:	Bronzjelvényes vasutas természetjáró
2000 és 2999 pont között:	Ezüstjelvényes vasutas természetjáró
3000 pont felett:	Aranyjelvényes vasutas természetjáró

A VTSZ minősítési szabályzata szerint az Alföld Turista Egyesület Mezőberény tagjai közül:

Arany jelvénnel	57 fő
Ezüst jelvénnel	52 fő
Bronz jelvénnel	176 fő rendelkezik.

A pontok megállapítása függ a túra jellegétől (gyalogos, kerékpáros, vízi, barlangi...), annak hosszától, a szintemelkedéstől, az út-, és időjárási viszonyoktól

Az Alföld Turista Egyesület tagjai egyénileg vagy csapatban 1996 óta folyamatosan részt vesznek a Magyar Teljesítménytúra Nemzeti Bajnokság küzdelmeiben, többen a 100-110-120 km-es túrákat is teljesítik. A bajnokság évente változó, 10-14 fordulóból áll.

A minősítéseket elérők száma 20-30 fő körül van, az „Év teljesítménytúrázója” címre például korosztályonként évente több sportoló is esélyes. A helyezésekért átlagosan 40-50 fő verseng, de volt olyan év, amikor ez a szám elérte a 70 főt is.

A Hama-Hama elnevezésű teljesítménytúrát már több alkalommal is teljesítette az egyesület tagjainak egy kis csapata, ahol a távval, terepviszonyokkal jócskán meg kell birkózni és elméleti tudás is kell a pontok megszerzéséhez. Alföldön élő embereknek hegyvidéken teljesíteni és harmadik, második, esetleg első helyen végezni nem kis teljesítmény!

Rövidebb távok is vannak a túralehetőségek között, melyek 20-30 km-esek. Nem versenyszerűen, de a túrázás nyújtotta élmény miatt 8-10 fő az egyesületből ezt is rendszeresen teljesíti.

Egyéb tevékenységek

Az Alföld Turista Egyesület Mezőberény évente felügyeli a Körös-túrákhoz tartozó kb. 110 km-es turistaút karbantartását, munkatúra keretén belül, ahol kell, újrafestik, a gyöngyöspatai útvonalat pedig szalagozással teszik egyértelművé.

2003-ban Békéstől Csongrádig, majd 2013-ban Köröstarcsa és Gyoma között vizitúra szerveződött a Körösön túrakenival.

2008-ban, az Egyesület 25 éves jubilálása alkalmából megrendezésre került egy kiállítás, melynek megnyitója a Berény Napok elnevezésű városi rendezvényt is gazdagította. A közel egy hónapig tartó tárlatot felkereső látogatók elismeréssel szóltak a kiállítás és turistaélet sokszínűségéről. Térképek, tájoló, érmek, serlegek, oklevelek, rengeteg színes jelvény és kitűző mellett sok-sok fénykép gazdagította a kiállítást.

2012-ben „100 éves a sport Mezőberényben” címmel kiállítás volt az Orlai Petrics Soma Kulturális Központ Muzeális Gyűjteményében, melynek az Alföld Turista Egyesület Mezőberény is részese lehetett.

A klubszellem további szilárdítására több alkalommal is vannak próbálkozások: ilyenek a farsangi összejövetelek vetélkedővel, kis műsorral egybekötve, a nyári szalonnasütések, melyeket éjszakába nyúló beszélgetések követnek, ősszel pedig egy közös vacsora hozza össze a túratársakat. Ezeken a rendezvényeken a tagokon kívül azok a szponzorok is részt vesznek, akik évközben támogatásukkal hozzájárulnak a rendezvények sikeres lebonyolításához.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

Az Alföld Turista Egyesület Mezőberény taglétszáma átlagosan 90-110 fő. Soraiban megtalálható minden korosztály képviselője. Célja folyamatos sportolási lehetőséget nyújtani az aktív korosztály mellett azok részére is, akik még, vagy már nem sorolhatók e csoportba, alternatívát kínálni korunk sokszor káros kihívásaival szemben. Tevékenységük természetjárás, a természetben önerőből üzhető sportok a gyalogos, kerékpáros túrázás, sportturisztika, valamint terep és városi futás gyakorlásából, továbbá teljesítménytúrák, túramozgalmak és különféle szabadidős programok szervezéséből áll. A tagok közül egyesek teljesítménytúrázóként minősített sportolók, de az egyesület eseménynaptára a szelídebb túrákat, valamint a különlegességeket (barlangászatot, ásványgyűjtést) kedvelők számára is kínál választékot. Részt vesz három turistaszövetség -a Magyar Sportturisztikai Szövetség, a Magyar Természetbarát Szövetség és a Vasutas Természetjárók Szövetség- tagszervezeteként azok munkájában, minősítési rendszerében.

Az egyesület a természetjárás mellett harmincadik éve foglalkozik természetjáró rendezvények szervezésével. Célja, - lakóhelyünk és természetesen Békés megye természeti és kulturális értékeit megismertetni - túrák, túramozgalmak rendezésével kívánta és kívánja a jövőben is

elérni. Így zajlanak évenként, az azóta népszerűvé vált túrák, mint a Petőfi Emléktúra, a Két keréken „Békésben” jelvénytulajdonos kerékpáros körtúra, a Millecentenáriumi tiszteletére kiírt 1100. Év Emlékei „Békésben” jelvénytulajdonos túramozgalom és a meghirdetése óta több ezer résztvevőt megmozgató, első alföldi túraként kiírt, KÖRÖS gyalogos és kerékpáros teljesítménytúrák, illetve a már ötödik éve a Mátrában rendezett Patai Mátra teljesítménytúrák.

Évente több, országos eseménynaptárban (Zöld Pont, Magyar Maratón Klub, Teljesítménytúrázó Társasága, Magyar Természetbarát Szövetség, Vasutas Természetjárók Szövetsége stb.) is szereplő nyílt túrák bárki számára elérhetőek, melyek mellett főként az egyesületi tagok részére nyaranta erdei iskola jellegű nyári táborok is szerveződnek.

Az Alföld Turista Egyesület Mezőberény sokrétű, sokakat érintő, mindegyik korosztályt megcélzó tevékenysége figyelmet érdemel, az általa szervezett túrákat az ország számos pontjáról látogatják.

Nem csak a város, de Békés megye és Magyarország számára is megőrzendő kulturális értéket képvisel.